

Gemeente Wormerland	
Classificatiecode:	- 207252
Registratienummer:	
17 MAART 2008	
Behandelaar:	Kopiehouder:
HNIMM	GRIEV
☒ Ter kennisname	☐ Ter uitvoering
Ontvangstbevestiging: ja	☒ (lee)

Aan Gemeentebesturen, raden, B&W; Provinciebesturen, PS en GS; Besturen waterschappen; Politieregio's, korpsbeheerder regionale politiekorpsen en KLPD, voorzitter CB Politieacademie, korpschefs, hoofden FEZ; Gemeenschappelijke regelingen

Onderwerp wijzigingsvoorstellen wet fido

Doelstelling geven van informatie over wijzigingsvoorstellen fido

Juridische grondslag Wet fido

Relaties met andere circulaire's neen

Ingangsdatum maart 2008

Geldig tot volgende circulaire

Circulaire

Datum
4 maart 2008

Kenmerk
2008-000067544

Onderdeel
DGKB/BFO/FO

Inlichtingen
Bram Doeves
T (070) 426 6255
F (070) 426 7555

Blad
1 van 12

Aantal bijlagen
3

Bezoekadres
Schedeldoekshaven
200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Gemeente Wormerland

17 MRT 2008

Aan Gemeentebesturen, raden, B&W; Provinciebesturen, PS en GS; Besturen waterschappen; Politieregio's, korpsbeheerder regionale politiekorpsen en KLPD, voorzitter CB Politieacademie, korpschefs, hoofden FEZ; Gemeenschappelijke regelingen

Onderwerp wijzigingsvoorstellen wet fido

Doelstelling geven van informatie over wijzigingsvoorstellen fido

Juridische grondslag Wet fido

Relaties met andere circulaire's neen

Ingangsdatum maart 2008

Geldig tot volgende circulaire

Circulaire

Datum
4 maart 2008

Kenmerk
2008-0000067544

Onderdeel
DGKB/BFO/FO

Inlichtingen
Bram Doeves
T (070) 426 6255
F (070) 426 7555

Blad
1 van 12

Aantal bijlagen
3

Bezoekadres
Schedeldoekshaven
200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. De evaluatie wet fido in 2006
2. De wijzigingsvoorstellen
- 2.1 Verantwoordelijkhedenverdeling
- 2.1.1 BZK eerste ondertekenaar van de fido-regelgeving
- 2.1.2 Financiën eerstverantwoordelijk voor de EMU-norm
- 2.2 De politieregio's niet langer openbare lichamen voor wet fido
- 2.3 Einde hypotheekverstrekking "eigen" personeel
- 2.4 Voorwaarden sociaal krediet bevestigd
- 2.5 Lenen
- 2.5.1 De nieuwe renterisiconorm
- 2.5.2 De kasgeldlimiet
- 2.6 Prudent uitzetten: minimaal A-rating
- 2.7 De administratieve organisatie bevoegdheid colleges
- 2.8 De nieuwe modelstaten A en B
- 2.9 Definitie begrotingstotaal
3. Gemeenschappelijke regelingen onder fido: circulaire via toezicht

BIJLAGEN

1. Overzicht wijzigingen regelgeving wijzigingsvoorstellen
2. Modelstaat A (Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden)
3. Modelstaat B (Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden)

Datum
4 maart 2008

Kenmerk
2008-0000067544

Blad
3 van 12

Voorwoord

In deze circulaire vraag ik mede namens de minister van Financiën uw aandacht voor de voorgenomen wijzigingen van de wet fido (financiering decentrale overheden) naar aanleiding van de evaluatie hiervan. De wijzigingsvoorstellen zijn onlangs ingediend bij de Tweede Kamer. Het zal naar verwachting nog tot het eind van het jaar duren, voordat het wetstraject is afgerond. Ik ga daarom vooralsnog uit van invoering van de wijzigingen per 1-1-2009. Het is mijn bedoeling dat u aan deze circulaire voldoende steun heeft om u voor te bereiden op de invoering van de wijzigingen per 1-1-2009.

In 2006 is de wet fido geëvalueerd door het vorige Kabinet en de vorige Tweede Kamer. Men was op hoofdlijnen van oordeel dat de wet fido naar behoren voldeed. Alleen op enkele bijzondere punten zijn nog wijzigingen afgesproken, veelal bedoeld om de desbetreffende fido-onderdelen te vereenvoudigen. In de aanloop naar het komende wetgevingsproces is er een tweede adviesronde geweest. Met de nieuwe adviezen van het IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen is rekening gehouden in de wijzigingsvoorstellen. In de wijzigingsvoorstellen wordt daarop uitgebreider ingegaan dan in deze circulaire. Vanzelfsprekend zijn veranderingen in de wijzigingsvoorstellen niet uitgesloten tijdens het komende wetgevingsproces. Ik zal u hierover nader informeren als daartoe aanleiding is.

De wijzigingsvoorstellen hebben betrekking op min of meer technische wijzigingen van voorwaarden voor lenen en uitzetten, maar ook op politiek gevoeliger wijzigingen. De laatst bedoelde wijzigingen gaan over drie onderwerpen. In de voorstellen is in overleg met de Tweede Kamer een verbod op de hypotheekverstrekking aan het eigen personeel opgenomen. Verder is met de Tweede Kamer ook uitgebreid gesproken over het gereguleerd verlenen van sociaal krediet, maar deze activiteit kan ongewijzigd worden gecontinueerd. Verder vraag ik uw aandacht voor het EMU-saldo. In de bestuurlijke overleggen zal zo nodig worden ingegaan op het verder beheersen hiervan. Bovendien krijgt de minister van Financiën in het wetsvoorstel de bevoegdheid om bij wijze van ultimum remedium een eventuele Europese EMU-boete "proportioneel" door te belasten aan medeveroorzakende decentrale overheden. Daar gaat echter eerst bestuurlijk overleg met de VNG en het IPO aan vooraf.

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES,

drs. A. Th. B. Bijleveld-Schouten

1. De evaluatie wet fido in 2006

De Wet financiering decentrale overheden (wet fido; Stb 2000, 587) is per 1 januari 2001 in werking getreden. Artikel 9 van deze wet bepaalt dat de bewindspersonen van Financiën, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Verkeer en Waterstaat binnen vijf jaar zullen rapporteren over de werking van deze wet in de praktijk. In 2006 is de Wet financiering decentrale overheden (wet fido) geëvalueerd door het vorige Kabinet en de vorige Tweede Kamer. Het oordeel was dat de wet fido naar behoren voldoet en dat de wet fido de financieringsfunctie van de decentrale overheden verder heeft verbeterd.

2. De wijzigingsvoorstellen

Er is een aantal wijzigingen afgesproken, die vooral bedoeld zijn om de desbetreffende fido-onderdelen te vereenvoudigen. De wijzigingen komen hierna in beeld, in de vorm en in het tijdpad zoals op dit moment is voorgenomen. Vanzelfsprekend is het niet uitgesloten dat het komende wetgevingsproces nog veranderingen in de voornemens aanbrengt.

Leeswijzer. De hierna volgende wijzigingsvoorstellen beginnen met een samenvatting van het voorstel op hoofdlijnen. Voor een aantal specifieke onderwerpen volgt daarna een uitgebreidere toelichting. Voor een integrale toelichting verwijs ik naar de stukken die intussen bij de Tweede Kamer zijn ingediend.

Op de fido-website van BZK - www.minbzk.nl/onderwerpen/openbaar-bestuur/financiën-provincies/financiële-functie/financiering - zal een link hiermee worden gelegd.

2.1 Verantwoordelijkhedenverdeling

Deze wijzigingsvoorstellen hebben betrekking op (a) de overgang van de eerste ondertekening naar BZK in verband met de eerste verantwoordelijkheid van BZK voor het bedrijfs-economische kader van de wet fido waarop steeds meer de nadruk is komen te vallen (b) en de blijvende eerste verantwoordelijkheid van Financiën voor het budgettaire EMU-kader van de wet fido.

2.1.1 BZK eerste ondertekenaar van de fido-regelgeving

De wet fido kent ten eerste een bedrijfseconomische doelstelling. Centraal daarbij staat de gezonde financiering van de openbare lichamen. De wet fido ondersteunt de decentrale overheden met betrekking tot hun goede kredietwaardigheid en hun goede positie op de financiële markten. De wet fido kent hiervoor normen voor risicobeheersing bij het aantrekken van financiering (lenen) en bij het uitzetten van

middelen (beleggen). De eerste verantwoordelijkheid voor de inrichting van de bedrijfseconomische financieringsfunctie van de decentrale overheden komt na de invoering van de wijzigingen te berusten bij de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De staatssecretaris wordt tegelijk eerste ondertekenaar van de fido-regelgeving.

2.1.2 Financiën eerstverantwoordelijk voor de EMU-norm

De wet fido heeft ook een macro-budgettaire doelstelling. Deze houdt de beheersing in van de grenswaarde van het zogenoemde EMU-tekort van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). In het reguliere bestuurlijk overleg van de gemeentefondsbeheerders met de decentrale overheden zal, bij een dreigende overschrijding, de beheersing van de grenswaarde worden besproken. Naar aanleiding van dit overleg kan de minister van Financiën beheersingsmaatregelen nemen. In het wetsvoorstel wordt nu aan het desbetreffende artikel 7 van de wet fido toegevoegd dat de minister van Financiën ook nog bij wijze van ultimatum remedium het aandeel van de decentrale overheden of overheidslagen in een eventuele Europese EMU-boete kan vaststellen. In het voorafgaande bestuurlijk overleg kan ook de systematiek worden overwogen, die het best kan worden toegepast voor het bepalen van de voornoemde aandelen. Een eventuele Europese boete zal geen "dubbele" effecten mogen hebben op de accessen van het provinciefonds en het gemeentefonds, waarvoor het IPO in zijn advies bevreesd was.

2.2 Politieregio's niet langer openbare lichamen voor wet fido

Dit wijzigingsvoorstel betreft het schrappen van de politieregio's uit de wet fido, omdat de politieregio's sinds 2004 ook verplicht vallen onder het regiem van het schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën (GMB: Geïntegreerd Middelen Beheer).

2.3 Einde hypotheekverstrekking "eigen" personeel

Het personeel van een aantal decentrale overheden heeft tegen gunstige voorwaarden bij deze overheden hypotheek afgesloten voor het bekostigen van de eigen woning, bij wijze van secundaire arbeidsvoorwaarde. Vanwege groeiende weerstand hiertegen heeft de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in een circulaire van december 2002 een dringend beroep gedaan op de gemeenten en provincies om deze hypotheekverstrekking af te bouwen, met onvoldoende effect. Daarom wordt nu voorgesteld om in artikel 2 van de Wet fido een nadrukkelijk verbod op te nemen van hypothecaire leningen aan het personeel en politieke ambtsdragers van openbare lichamen. Dit verbod geldt voor nieuwe hypotheekleningen. Bestaande leningen kunnen blijven aflopen zoals overeengekomen. Dit verbod strekt zich ook uit tot garanties door openbare

lichamen van hypothecaire leningen aan het hiervoor genoemde personeel door een andere instelling.

2.4 Voorwaarden sociaal krediet bevestigd

Een aantal decentrale overheden vervult een gereguleerde publieke taak bij het verlenen van sociaal krediet. Deze taak wordt uitgevoerd door de GKB's: door gemeentebesturen of bij gemeenschappelijke regeling opgerichte kredietbanken. De GKB's zijn verplicht om voorschriften over de afbakening van het sociaal krediet in hun bankreglementen op te nemen. Deze voorschriften zijn al in eerdere bestuurlijk overleggen overeengekomen. In het evaluatie-fido-overleg is uitvoerig met de Tweede Kamer over dit onderwerp gesproken. De conclusie was om de voorwaarden van de sociale kredietverlening niet te wijzigen. Vanaf 2007 bevat de Wet op het financiële toezicht zowel de afbakeningregels als de toezichtregels. De provincie houdt toezicht op de naleving van het bankreglement.

2.5 Lenen

Deze wijzigingsvoorstellen hebben betrekking op vereenvoudigingen in de werking van kasgeldlimiet en de renterisiconorm, ofwel de fido-normen voor korte en lange financiering.

2.5.1 De nieuwe renterisiconorm

De nieuwe renterisiconorm is eenvoudig, ziet vooruit en is direct gerelateerd aan het budgettaire risico. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De nieuwe renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% (30% voor waterschappen) van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. Ook bij de kasgeldlimiet is er een koppeling aan het begrotingstotaal. De nieuwe norm is uitgewerkt in samenwerking met gemeentelijke treasurers.

Vaste schuld wordt begrotingstotaal: flexibeler spreidingsduur

Het voorstel is om in de formule van de renterisiconorm de "vaste schuld" te vervangen door het "begrotingstotaal". Door de norm in relatie tot de begroting te brengen, kunnen openbare lichamen met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal de spreidingsduur van de financiering verkorten. Als de vaste schuld groter is dan het begrotingstotaal zal de spreidingsduur juist toenemen. Voor de meeste gemeenten is dit naar verwachting geen probleem. Het beeld is namelijk dat gemeenten met relatief grote vaste schulden al gekozen hadden voor een langere spreidingsduur van de vaste financiering.

Bepalen renterisico met enkel aflossingen en renteherzieningen

Het aantal herfinancieringsvariabelen voor het bepalen van het renterisico is in de voorstellen van vijf variabelen vereenvoudigd tot de twee essentiële variabelen: de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen. Het bedrag hiervan is de leenruimte, die jaarlijks het bedrag van de norm niet mag overschrijden.

Norm wordt effectiever sturingsinstrument

Omdat de huidige norm is gebaseerd op realisatiegegevens, is de norm als sturingsinstrument voor het beoogde financieringsgedrag minder effectief dan gewenst. Dat gaat veranderen. Het voorstel is om het renterisico te bepalen voor de komende vier jaren, en om de renterisiconorm te relateren aan enkel het begrotingsjaar.

Doel, percentage, minimumbedrag en toezicht ongewijzigd

Het doel van de nieuwe renterisiconorm is niet gewijzigd. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. Het percentage van de nieuwe renterisiconorm is bepaald op 20, voor de waterschappen is het bepaald op 30 (zie volgende paragraaf). In het voorstel voor de nieuwe renterisiconorm blijft ook sprake van een minimumbedrag, net als nu, om te sterke beperking van financieringsmogelijkheden te voorkomen. Verder blijft vervroegde aflossing mogelijk in bijzondere omstandigheden. Ook blijft het voor de toezichthouder mogelijk om ontheffing van de norm te verlenen in bijzondere omstandigheden.

Voor waterschappen renterisiconorm 30% begrotingstotaal

De financieringsbehoefte van waterschappen is anders dan die van provincies en gemeenten. Waterschappen doen relatief veel investeringen. Hierdoor is de vaste schuld van de waterschappen over het algemeen aanzienlijk omvangrijker dan het begrotingstotaal. Bij een renterisiconorm van 20% van het begrotingstotaal zouden de waterschappen worden gedwongen tot een grotere spreiding van hun vaste schuld, met stijgende rentekosten. Conform het advies van de Unie van Waterschappen is daarom gekozen voor 30% van het begrotingstotaal, passend bij de gebruikelijke financieringsarrangementen.

2.5.2 De kasgeldlimiet

In beginsel geen uitwisseling meer van kwartaalrapportages

Het voorstel is om het toezicht op de kasgeldlimiet voortaan meer in het kader van het reguliere financieel toezicht te plaatsen, net als bij de renterisiconorm. De informatie over de kasgeldlimiet wordt opgenomen in de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag. In het jaarverslag betreft deze informatie ten minste de kasgeldlimiet bij aanvang van het voorgaande jaar en de gemiddelde netto vlottende schuld in elk van de kalenderkwartalen van het voorgaande jaar. De reguliere kwartaalrapportages aan de toezichthouder kunnen daarmee vervallen. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages echter van belang

voor het signaleren van overschrijdingen. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden wordt de toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld, zo enigszins mogelijk ruim voorafgaand aan de derde overschrijding¹. Daarbij geeft het desbetreffende openbaar lichaam in een plan aan hoe men opnieuw aan de kasgeldlimiet denkt te zullen gaan voldoen. De toezichthouder kan, indien hij het plan ontoereikend acht, net als nu, bepalen dat zijn toestemming is vereist voor het aangaan van nieuwe korte leningen. De mogelijkheden voor het verlenen van ontheffingen of voor het geven van aanwijzingen blijven ongewijzigd.

Maatwerk voor sommige gemeenschappelijke regelingen

Het smalle takenpakket van een gemeenschappelijke regeling kan tot gevolg hebben dat de uniforme kasgeldlimiet, die gelijk is aan die voor gemeenten, niet ruim genoeg is. Dit geldt bijvoorbeeld voor kredietbanken die op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn opgericht. De kredietbanken trekken voor hun kredietverlening relatief veel korte financiering aan. Ook voor gemeenschappelijke regelingen in de sfeer van grondexploitatie en van havenbedrijven is deze problematiek intussen geconstateerd. Voorgesteld wordt om mogelijk te maken dat de toezichthouder van de gemeenschappelijke regeling in overleg met het bestuur van de gemeenschappelijke regeling een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet voor de gemeenschappelijke regeling vaststelt.

2.6 Prudent uitzetten: minimaal A-rating

Dit wijzigingsvoorstel betreft het schrappen van de norm van de gelijkwaardige kredietwaardigheid van financiële instellingen zonder rating, omdat de toets hierop in de praktijk onuitvoerbaar is gebleken. De Regeling uitzettingen en derivaten zal dan minimaal een A-rating vereisen van financiële instellingen als tegenpartij bij uitzetten.

2.7 De administratieve organisatie bevoegdheid colleges

Dit wijzigingsvoorstel brengt de bevoegdheid over het beheer van de administratieve organisatie van de financieringsfunctie terug bij de colleges. Raden, staten en algemene waterschapsbesturen zijn en blijven in het duale bestel bevoegd om de globale kaders aan te geven voor het beheer van de financieringsfunctie. Het beheer van de administratieve organisatie van de gemeente vereist echter een continue zorg, en die bevoegdheid is daarom in artikel

¹ Vroegtijdige informatie kan het de toezichthouder mogelijk maken om met het openbaar lichaam de toereikendheid van het plan van aanpak te bespreken zodat eventuele vervolgstappen tijdiger en meer passend kunnen worden genomen.

Datum
4 maart 2008

Kenmerk
2008-0000067544

Blad
9 van 12

160 van de Gemeentewet neergelegd bij het dagelijks bestuur van het college van burgemeester en wethouders. Voor provincies en waterschappen gelden overeenkomstige regels.

2.8 De nieuwe modelstaten A en B

Dit wijzigingsvoorstel heeft betrekking op de aanpassingen in de zogenoemde modelstaten die voortvloeien uit de wijzigingen in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De modelstaten zijn als bijlage in de circulaire opgenomen.

2.9 Definitie begrotingstotaal

Conform de adviezen van het IPO en de Unie van Waterschappen bevat dit wijzigingsvoorstel een definitie van het begrotingstotaal, zijnde de totale lasten op de begroting.

3. Gemeenschappelijke regelingen onder fido: circulaire via toezicht

De fido-regelgeving is in de praktijk op veel van de veelal kleinere gemeenschappelijke regelingen niet van toepassing. Daarom doe ik een beroep op de toezichthouders om de circulaire toe te zenden aan die gemeenschappelijke regelingen waarmee in de praktijk een toezichtsrelatie bestaat. Circulaires hiervoor zijn beschikbaar bij de op het voorblad vermelde contactpersonen.

BIJLAGEN

1. **Overzicht wijzigingen regelgeving wijzigingsvoorstellen**
2. **Modelstaat A (Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden)**
3. **Modelstaat B (Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden)**

1. Overzicht van de wijzigingen in de regelgeving naar aanleiding van de wijzigingsvoorstellen

Punten Circulaire	wijzigingsvoorstellen	Wijziging artikelen	In regelgeving
2.1.1	BZK eerste ondertekenaar	Nvt	Memorie van toelichting
2.1.2	EMU-norm	Artikel 7	Wet fido
2.2	Politieregio's	Artikel 1 Artikel 2	Wet fido Ufdo (1)
2.3.	Hypotheekverstrekking "eigen" personeel	Artikel 2	Wet fido
2.4	Sociaal krediet	Nvt	Bankreglementen
2.5.1	Renterisiconorm Begrotingstotaal Herfinancieringsvariabelen Sturingsinstrument Waterschappen	Artikel 1 Modelstaat A Artikel 4 Artikel 2	Wet fido Ufdo Ufdo Ufdo
2.5.2	Kasgeldlimiet Kwartaalrapportages Gemeenschappelijke regelingen	Artikel 4 Artikel 3	Wet fido Wet fido
2.6	Gelijke kredietwaardigheid	Artikel 2	Ruddo (2)
2.7	Administratieve organisatie	Artikel 212 Artikel 216 Artikel 108	Gemeentewet Provinciewet Waterschapswet
2.8	Modelstaten A en B	Nvt	Ufdo
2.9	Definitie begrotingstotaal	Artikel 1	Wet fido

(1) Ufdo: Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden

(2) Ruddo: Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden

Datum
4 maart 2008

Kenmerk
2008-000067544

Blad
11 van 12

Modelstaat A

- **Liquiditeitspositie** over hetkwartaal van het jaar
- Van de decentrale overheid:
 - Provincie
 - Gemeente
 - Waterschap
 - Gemeenschappelijke regeling
- In de provincie:

Toelichting: liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

De modelstaten A over de kwartalen van het voorafgaande jaar worden normaliter eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. De liquiditeitspositie heeft betrekking op de financiering met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. Een derivaat kan daarbij de looptijd van de financiering veranderen. Zo kan een derivaat vaste schuld omzetten in een korte schuld met variabele rente. De liquiditeitspositie is het saldo van (a) de vlottende of korte schulden, zoals ook schulden in rekening-courant en in bewaring zijnde kasgelden van derden en (b) de vlottende middelen zoals kasgelden en tegoeden in rekening-courant. De liquiditeitspositie heeft betrekking op het gehele openbaar lichaam, zoals ook op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf, exclusief interne schuldverhoudingen. De gemiddelde liquiditeitspositie van de drie kwartaal maanden wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet heeft betrekking op het totaal van de begroting van het voorafgaande jaar naar de stand van 1 januari. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen (3x) de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de betrokken decentrale overheid de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, zo enigszins mogelijk ruim voorafgaand aan de derde overschrijding, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Berekening (bedragen x € 1.000)

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(1) - (2) = (3) ultimo maand 1 ultimo maand 2 ultimo maand 3 (4) gemiddelde van (3)			
Stappen (5-9)	Variabelen	Bedragen	
(5) (6a) = (5>4) (6b) = (4>5) Berekening kasgeldlimiet (5) (7) (8) (5) = (7) x (8) / 100	kasgeldlimiet (KGL) ruimte onder de KGL overschrijding van de KGL Begrotingstotaal Percentage regeling Kasgeldlimiet		

Datum
4 maart 2008

Kenmerk
2008-000067544

Blad
12 van 12

Modelstaat B

- **Renterisico vaste schuld** over de jaren
- Van de decentrale overheid:
 - Provincie
 - Gemeente
 - Waterschap
 - Gemeenschappelijke regeling
- In de provincie:

Toelichting: renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm

Modelstaat B wordt eenmaal per jaar als onderdeel van de financierings-paragraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. Op deze staat wordt over het renterisico van de komende vier jaren gerapporteerd. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico heeft betrekking op het gehele openbaar lichaam, zoals ook op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend het komende jaar. Het komende jaar is jaar T in de tabel hierna.

Berekening (bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Jaar T:	Jaar T+1:	Jaar T+2:	Jaar T+3:
(1)	Renteherzieningen				
(2)	Aflossingen				
(3)	Renterisico (1+2)				
(4)	Renterisiconorm				
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm				
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm				
Berekening	renterisiconorm				
(4a)	Begrotingstotaal jaar T				
(4b)	Percentage regeling				
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm (van alleen jaar T)				

